Bestedingsplan voor de incidentele middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs 2021-2023

Inleiding

Eerder dit jaar lanceerde het kabinet het Nationaal Programma Onderwijs (hierna: NPO). Met dit steunprogramma beoogt zij de negatieve impact van de coronapandemie op cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen en studenten aan te pakken. Het onderwijs krijgt het meeste geld om leerachterstanden en studievertragingen aan te pakken en verslechtering ervan te voorkomen. Ook gemeenten krijgen voor de periode 1 augustus 2021 t/m 31 juli 2023 incidentele middelen. De opdracht aan gemeenten is om te komen tot een plan in overleg met lokale onderwijspartners en eventueel andere samenwerkingspartners. Voor de zomervakantie is dit proces in Wijchen in gang gezet. In dit document beschrijven we hoe we in de planperiode de middelen inzetten.

Samenstelling budget en verantwoording

Het budget bestaat uit twee delen. Het eerste deel bestaat een bedrag per leerling in primair en voortgezet onderwijs (€ 118,08 per leerling). De grondslag voor de berekening is het aantal ingeschreven leerlingen op 1 oktober 2020 op vestigingen in de gemeente. Dit is ongeacht de woonplaats van de leerling. Deze methodiek vereenvoudigt de samenwerking met lokale onderwijspartners en zorgt voor minder bureaucratie. Het aantal leerlingen voor Wijchen is vastgesteld op 5.460.

Het tweede deel volgt de systematiek uit het *Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid*. Gemeenten ontvangen een bedrag per punt van de achterstandsscore (€ 22,64 per punt). De achterstandsscore in Wijchen is 845,62.

In totaal ontvangt de gemeente Wijchen gedurende de planperiode € 663.861,64. Het Rijk maakt dit bedrag in 24 termijnen over, tellend vanaf augustus 2021. De verdeling per kalenderjaar ziet er als volgt uit.

2021	**2022**	**2023**
€ 138.304,51	€ 331.930,82	€ 193.626,31

Het overhevelen van middelen naar een opvolgend kalenderjaar is toegestaan, mits besteed binnen het tijdvak (t/m 31 juli 2023). Op deze incidentele middelen geldt een terugbetalingsverplichting. De gemeente mag ook geld uit latere jaren via voorfinanciering eerder beschikbaar stellen als dat nodig is voor een goede uitvoering van dit gezamenlijke plan.

De verantwoording van de middelen loopt via de systematiek van de single information, single audit (sisa). De eindverantwoording vindt plaats via de jaarrekening over 2023.

Onze uitgangspunten

In overleg met de LEA-partners formuleerden wij de onderstaande uitgangspunten. Op basis van deze uitgangspunten zijn keuzes gemaakt voor interventies.

- Aansluiten op de voorgestelde interventies in de schoolprogramma's, waarbij het aanpakken van achterstanden in de cognitieve ontwikkeling de primaire verantwoordelijkheid is van het onderwijs;
- Interventies zijn gericht op het bevorderen van kansengelijkheid en het voorkomen van uitval uit het onderwijs;
- Investeren in activiteiten die een duurzaam effect gaan hebben.

Wat gaan we doen?

We spraken voor en na de zomervakantie meerdere keren met lokale onderwijspartners om tot een gezamenlijk plan te komen. In de planperiode besteden we de incidentele middelen aan de volgende vijf interventies. Deze zijn in lijn met de bestedingsdoelen van de Rijksoverheid (zie bijlage).

1. Extra inzet schoolmaatschappelijk werk

We breiden het aantal uren schoolmaatschappelijk werk op scholen in Wijchen tijdelijk uit met 1,83 FTE, waarvan 1, 22 FTE voor het primair onderwijs en 0,61 FTE voor het voortgezet onderwijs. Schoolmaatschappelijk werk is een laagdrempelige voorziening op school. De inzet is erop gericht om problemen vroegtijdig te signaleren en aan te pakken. De schoolmaatschappelijk werker vervult een brugfunctie tussen kind, ouders, school en (jeugd-)zorginstellingen. De schoolmaatschappelijk werker begeleidt ouders/verzorgers en kinderen wanneer er sprake is van gedragsproblemen, opvoedingsproblemen, gezinsproblemen en conflictbemiddeling. De schoolmaatschappelijk werker hanteert het vijfgesprekken-model. Naast individuele begeleiding van kinderen en hun ouders/verzorgers gaat het schoolmaatschappelijk werk ook groeps- en themagericht werken. Dit is nieuw. In deze planperiode hopen we hiermee positieve ervaring op te doen.

We kiezen voor het tijdelijk uitbreiden van het schoolmaatschappelijk werk omdat we gezamenlijk de volgende trends waarnemen.

- Een zorgelijke toename van pyschosociale problemen bij leerlingen of een verhoogd risico hierop;
- Leerlingen beduidend meer stress ervaren;
- De sociale weerbaarheid bij een grotere groep leerlingen is afgenomen;
- Ouders zorgen hebben over het sociaal-emotioneel welbevinden van hun kind.

2. Tijdelijke uitbreiding jeugdconsulent Sociaal Wijkteam

We werven voor de planperiode extra jeugdconsulenten. Het gaat om een tijdelijke extra inzet van 1,49 FTE. Zij pakken in het verlengde van het schoolmaatschappelijk werk, SOJ-GGZ direct of op zeer korte termijn casuïstiek op. We voorkomen dat noodzakelijke hulp te lang op zich laat wachten en dat problemen erger kunnen worden. Het gaat hierbij om complexe ondersteuningsvragen die niet passen binnen de kortdurende interventies van het schoolmaatschappelijk werk. Ook zorgen we dat deze consulenten regie kunnen voeren op complexe casussen als ouders en jeugdigen dit niet zelf kunnen. We verwachten dat we met deze tijdelijke uitbreiding de toegenomen vraag als gevolg van de coronapandemie kunnen opvangen.

3. Een preventief aanbod van cursussen en voorlichting voor jongeren en ouders

Gedurende planperiode verzorgen we een aanbod met cursussen en voorlichtingsbijeenkomsten voor jongeren en voor ouders. Dat doen we samen met het onderwijs, welzijnswerk en zorgaanbieders. Dit aanbod richt zich hoofdzakelijk op preventie en lotgenotencontact. Het is een laagdrempelig en vrij toegankelijk aanbod. Het delen van gedeelde ervaringen heeft een positief effect op het welbevinden en de zelfredzaamheid. De komende twee schooljaren gebruiken we als een pilotperiode om te onderzoeken in hoeverre dit een aanvulling kan zijn op de reeds door de gemeente aangeboden ondersteuning aan jongeren en ouders. We willen ook ontdekken in hoeverre dit kan bijdragen aan het verminderen van individuele en meer specialistische ondersteuning.

Bij dit aanbod willen we inspelen op de behoeften van jongeren en ouders. Daarom stellen we niet vooraf vast hoe dit aanbod eruitziet. We denken nu aan bijvoorbeeld:

- Peersupport groepen op het Maaswaal College
- Rots en water trainingen
- Uitbreiding StaRr training
- Kies training (Kinderen in echtscheidingssituaties)
- Cursus opvoeden na scheiding
- Informatiebijeenkomsten over neerslachtigheid bij Pubers
- Informatiebijeenkomsten over opgroeien en opvoeden gerelateerd aan leeftijden van jeugdigen

4. Leesoffensief Wijchen

Op voorstel van Bibliotheek Wijchen stemde de LEA eerder in met het opstellen van een Leesoffensief. Al langere tijd neemt de leesvaardigheid in Nederland af. Jongeren lezen steeds minder vaak en met minder plezier. Op dit moment verlaat ongeveer een kwart van de jongeren in Nederland het onderwijs met een leesvaardigheid onder het niveau dat nodig is om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Zij zijn dus laaggeletterd. Met alle persoonlijke en maatschappelijke gevolgen van dien. Laaggeletterden hebben minder kansen op de arbeidsmarkt, doen vaker een beroep op sociale zekerheid en kampen vaker met gezondheidsklachten. PriceWaterhouseCoopers berekende in 2018 de

maatschappelijke kosten van laaggeletterdheid op € 1,13 miljard per jaar[1]. De LEA-partners zijn het eens dat het voorkomen van laaggeletterdheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.

Bibliotheek Wijchen werkt nu aan een actieplan voor 2021-2023. Dat doet zij samen het onderwijs en de kinderopvang. Binnen de gemeentelijke NPO-middelen reserveren wij bedrag voor de realisatie van dat actieplan. De besluitvorming over de subsidieverlening vindt op een later moment plaats. De subsidieverlening loopt via de reguliere procedure en regelgeving.

5. Naschoolse activiteiten op basisscholen

Zeven van de 14 basisscholen[2] in de gemeente Wijchen zijn een brede school. Dit betekent dat zij ook na schooltijd een activiteitenaanbod hebben voor kinderen uit de wijk. De activiteiten richten zich op sport, cultuur en techniek. Dit aanbod maakt onderdeel uit van de subsidieverlening aan Kans & Kleur voor de combinatiefunctionarissen. In het beleidsplan Brede Scholen 2020-2023 staat dat de overige basisscholen (met uitzondering van Jenaplanschool De Buizerd) zich in deze periode ook ontwikkelen tot Brede School. Door het inzetten van NPO-middelen kunnen we deze ontwikkeling stimuleren. Door het activiteitenaanbod samen met het lokale verenigingsleven vorm te geven ontstaat een win-winsituatie.

Dit naschoolse activiteitenaanbod biedt kinderen weer een gelegenheid om samen te spelen en te werken. Door de coronamaatregelen is daarvoor minder ruimte en aandacht geweest. Ook is de motoriek van jonge kinderen minder goed ontwikkeld, omdat ze minder aan sport en bewegen hebben gedaan. Dat op haar beurt weer bijdraagt aan gezondheidsklachten (al dan niet op langere termijn).

Voor de desbetreffende scholen is er ruimte om dit aanbod te laten aansluiten op hun behoefte en wensen. We werken op basis van maatwerk. De omvang van het activiteitenaanbod zal wel in relatie zijn met de grootte van de schoolpopulatie. We laten hiervoor door Sportservice Wijchen, Cultuurknooppunt Wijchen en Junior Technivium een plan maken. We willen daarmee ook de samenwerking met het lokaal verenigingsleven stimuleren. Op basis daarvan vindt besluitvorming over subsidieverlening plaats. Voor de subsidieverlening hanteren we de reguliere procedure en regelgeving.

---

[1] Velthuijsen, J.W. & M. Schaufeli (2018). Vervolgonderzoek naar maatschappelijke kosten van laaggeletterdheid. Amsterdam: PriceWaterhouseCoopers Advisory N.V.

[2] De Brede Scholen zijn Noorderlicht (Paulusschool), Suikerberg (Paschalisschool), Zandloper (Wingerd), Zuiderpad, Viersprong, Roncalli, Trinoom.

Wat kost het?

Hieronder de financiële uitwerking van de hiervoor omschreven plannen.

	2021	2022	2023	Totaal
Baten (o.b.v. betaalmomenten Rijk)	**138.304,51**	**331.930,82**	**193.626,31**	**663.861,64**
Lasten (o.b.v. specificatie)	**0,00**	**359.874,63**	**209.926,87**	**569.801,50**
Restant	*138.304,51*	*-27.943,81*	*-16.300,56*	*94.060,14*

Specificatie lasten naar interventie.

1. Extra inzet schoolmaatschappelijk werk		155.355,57	90.624,08	**245.979,65**
2. Tijdelijke uitbreiding jeugdconsulent Sociaal Wijkteam		114.519,06	66.802,79	**181.321,85**
3. Een preventief aanbod van cursussen en voorlichting voor jongeren en ouders		36.000,00	21.000,00	**57.000,00**
4. Leesoffensief Wijchen		PM	PM	**PM**
5. Naschoolse activiteiten op basisscholen		54.000,00	31.500,00	**85.500,00**

Toelichting

Het is niet meer mogelijk om nog in 2021 middelen in te zetten. Conform de regels van het Rijk hevelen we de verkregen middelen in 2021 over naar 2022 en 2023. Het restantbedrag komt op de eerste plaats ten goede aan interventie 4. Leesoffensief Wijchen.

1. Extra inzet schoolmaatschappelijk werk

	uren per week	FTE
Primair Onderwijs	44	1,22
Voortgezet Onderwijs*	22	0,61
Totaal	66	1,83

* Maaswaal College en Pro College Wijchen

De totale salariskosten per fte bedragen € 84.893,75. Voor 2023 is de inhuur slechts voor de periode 1 januari t/m 31 juli 2023. Dit heeft te maken met de looptijd van de planperiode zoals gesteld door het Rijk.

2. Tijdelijke uitbreiding jeugdconsulent Sociaal Wijkteam

	uren per week	FTE
Primair Onderwijs	21	0,58
Voortgezet Onderwijs*	33	0,91
Totaal	54	1,49

* Maaswaal College en Pro College Wijchen

De totale salariskosten per fte bedragen € 76.858,43. Voor 2023 is de inhuur slechts voor de periode 1 januari t/m 31 juli 2023. Dit heeft te maken met de looptijd van de planperiode zoals gesteld door het Rijk.

3. Een preventief aanbod van cursussen en voorlichting voor jongeren en ouders

Het aanbod van cursussen en voorlichtingsbijeenkomst is afhankelijk van de vraag en behoefte onder jongeren en ouders. We begroten voor de kalenderjaren 2022 en 2023 een richtbedrag van € 3.000 per maand. Indien de totale budgetruimte van deze NPO-middelen het toelaat organiseren we meer cursussen en voorlichtingsbijeenkomsten als daar behoefte aan is.

4. Leesoffensief Wijchen

De hoogte van de subsidie voor het Leesoffensief Wijchen kan nu nog niet worden vastgesteld. Het actieplan van Bibliotheek Wijchen is nog in ontwikkeling. Dit wordt via een aparte beslisnota aan het college en/of gemeenteraad voorgelegd, afhankelijk van de gevraagde bijdrage in lijn met de Subsidieverordening. Het restantbedrag is in eerste instantie voor het Leesoffensief Wijchen.

5. Naschoolse activiteiten op basisscholen

Hiervoor moet nog een plan worden gemaakt. We begroten een bedrag van € 4.500 per maand voor de periode 1 januari 2022 t/m 31 juli 2023. Voor het kalenderjaar 2022 komt dit neer op maximaal € 54.000. Voor de periode januari t/m juli 2023 reserveren we € 31.500.

Bijlage Bestedingsdoelen Nationaal Programma Onderwijs

Het onderstaande overzicht met bestedingsdoelen is overgenomen uit de brief van minister Slob aan de wethouders Onderwijs d.d. 22 juli 2021.

(Bovenschoolse) maatregelen
(Bovenschoolse) maatregelen die nodig zijn om COVID-19 vertragingen in te halen bij kinderen, en waarvan u en scholen in gezamenlijk overleg constateren dat de gemeente hier een toegevoegde waarde heeft, zoals de organisatie van een zomerschool, bijles, huiswerkbegeleiding, voorleeshulp thuis, activiteiten op het terrein van sport/cultuur/techniek, ouderbetrokkenheid, (bovenschoolse) samenwerking met universiteiten, hbo- en mbo-instellingen waar het gaat om professionalisering van schoolleiders en docenten. Gemeenten kunnen deze activiteiten in samenwerking met andere partijen zoals kinderopvang, bibliotheken, sport, cultuur vormgeven.

Voorschoolse periode
Maatregelen gericht op het inhalen van vertragingen opgelopen door COVID-19 in de voorschoolse periode, zoals het inhalen van uren voorschoolse educatie, extra begeleiding in de groep, en extra inspanningen gericht op de toeleiding van kinderen. Het gaat bij deze activiteit om kinderen die in aanmerking komen voor voorschoolse educatie en al geïndiceerd zijn, maar ook kinderen die wel onder de VE-doelgroep vallen volgens de gemeente, maar nog niet geïndiceerd zijn.

Zorg en welzijn
Maatregelen gericht op zorg en welzijn in de school of in de verlengde leertijd om vertragingen op sociaal en emotioneel vlak als gevolg van COVID-19 in te halen, zoals extra jeugdhulp in de school of schoolmaatschappelijk werk, de M@ZL aanpak bij ziekteverzuim, zorg en welzijn in de zomerschool. Het gaat hier om aanvullende interventies of extra beschikbaarheid van zorg op school naast de reguliere verantwoordelijkheden en inzet van de gemeenten voor de jeugd (vanuit de Jeugdwet) die uit gezamenlijk overleg tussen u en schoolbesturen en op basis van analyse van de vertragingen nodig worden geacht.

Bevorderen samenwerking in de gemeente
Maatregelen gericht op het bevorderen van lokale (en regionale) samenwerking tussen schoolbesturen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, en andere lokale partijen ten behoeve van de aanpak van COVID-19 vertragingen en een integrale ondersteuning van jongeren op sociaal, emotioneel, executief en cognitief vlak. Het gaat hier bijvoorbeeld om het bevorderen van de inzet van pedagogisch medewerkers en jeugdartsen in het onderwijs.

Thuiszitters
Maatregelen gericht op het betrekken van (dreigende) thuiszitters bij de aanpak van het inlopen van vertragingen als gevolg van COVID-19, zowel thuiszitters met (langdurig) relatief verzuim als de groep thuiszitters met absoluut verzuim. U kunt deze kinderen en jongeren verbinden met school bijvoorbeeld door samenwerking tussen onderwijs en

zorg te bevorderen of deelname te bevorderen van deze groep aan activiteiten van de gemeente of school.

De specifieke uitkering moet aan één of meer van de bovenstaande in aanmerking komende kosten worden besteed. Als dat nodig is voor de realisatie van de door u gekozen maatregelen, kunt u de specifieke uitkering ook besteden aan huisvesting en ambtelijke capaciteit:

- Kosten voor tijdelijke extra huur van bestaande (onderwijs)huisvesting voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het NP onderwijs nemen. Wanneer gemeenten en scholen in overleg vaststellen dat een interventie op schoolniveau niet georganiseerd kan worden vanwege een gebrek aan adequate huisvesting, dan kan een gemeente tijdelijk voorzien in de huisvestingsbehoefte door middel van het bijdragen aan de kosten voor de tijdelijke huur van een bestaande locatie. Ook kunnen huisvestingskosten ontstaan door gemeentelijke maatregelen in het kader van het NP Onderwijs.
- Kosten voor ambtelijke capaciteit van de gemeente (totale werkgeverslasten) of de inkoop van expertise voor het NP Onderwijs. Dit betreft ook het opstellen van een lokaal beeld van hoe het met kinderen gaat t.a.v.de leervertragingen en hun welbevinden, het analyseren van de plannen en voorgestelde interventies van de scholen, het ontwikkelen en uitvoeren van een aanvullende gemeentelijke aanpak ter bestrijding van deze vertragingen aanvullend op de voorgenomen interventies van scholen, het signaleren van scholen die moeite hebben met het bestrijden van de vertragingen en het doorverwijzen van deze scholen naar de landelijke ondersteuning uit het NP Onderwijs.